

NORGES HØYESTERETT

Den 16. november 2018 avsa Høyesterett bestående av dommerne Utgård, Møse, Webster, Normann og Falch dom i

HR-2018-2190-A, (sak nr. 18-104537SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

Hermann Export AS

(advokat Kenneth Mikkelsen)

mot

Måsøy kommune

(advokat Brynjar Østgård)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Webster**: Saken reiser spørsmål om rettskraft og om forståelsen av en avtaleklausul om fastsettelse av leiebeløp.
- (2) Hermann Export AS bearbeider hvitfisk i Havøysund i Måsøy kommune i Finnmark. Som ledd i produksjonen inngår tørking av saltfisk til klippfisk. Dette skjer i et industribygg som er omtalt som Tørkeriet.
- (3) Ved oppstart av virksomheten i Måsøy hadde Hermann Export AS problemer med å finansiere byggingen av Tørkeriet. Måsøy kommune, som var opptatt av å skaffe arbeidsplasser og legge til rette for næringsvirksomhet i kommunen, stiftet i 2006 Måsøy Industrieiendom KF. Det kommunale foretaket oppnådde gunstigere finansiering enn det Hermann Export AS kunne oppnå. Partene ble enige om at Måsøy Industrieiendom KF skulle bygge og eie Tørkeriet, mens Hermann Export AS skulle leie det.
- (4) Partene inngikk leieavtale 19. mai 2006. Leietiden ble satt til 20 år, som tilsvarer løpetiden på kommunens lån, og slik at lånet skulle være nedbetalt i løpet av leietiden. Hermann Export AS har en løpende opsjon på kjøp av Tørkeriet til lånesaldo. Etter en ombygging ble avtalen erstattet av en ny avtale 13. januar 2010. En grunnleggende forutsetning for

avtalen mellom partene var at leien skulle dekke alle kostnadene det kommunale foretaket hadde i tilknytning til etableringen og driften av Tørkeriet. Leien ble satt lik "utleiers dokumenterte årlige bruttokostnader". Jeg kommer nærmere tilbake til dette punktet i leieavtalen.

- (5) Partene ble uenige om fakturering av leien. Hermann Export AS stevnet i 2014 Måsøy kommune ved Hammerfest tingrett. Det ble fremmet krav om tilbakebetaling av for mye betalt husleie i perioden 2008 til 2012, fastsatt etter rettens skjønn. Måsøy kommune erkjente at leien hadde vært noe for høy og påsto seg frifunnet mot å betale et beløp fastsatt etter rettens skjønn.
- (6) I dom 10. februar 2015 frifant tingretten kommunen mot å betale Hermann Export AS 968 257 kroner med tillegg av renter. Tingretten kom til at ingen av partene hadde fått medhold fullt ut eller i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2, at ingen av dem hadde fått medhold av betydning, jf. § 20-3, og at det under enhver omstendighet ikke forelå tungtveiende grunner for å tilkjenne noen av partene sakskostnader.
- (7) Domsslutningen punkt 4 lyder:

"Partene bærer sine egne sakskostnader."

- (8) Dommen ble ikke anket.
- (9) Partene ble deretter på nytt uenige om husleien. Måsøy kommune stevnet i 2016 Hermann Export AS for Hammerfest tingrett med krav om betaling av skyldig husleie påfølgende år, oppad begrenset til 1 531 161,66 kroner. I dette beløpet inngikk 409 909,50 kroner i sakskostnader som kommunen hadde krevd – men ikke blitt tilkjent – i rettssaken i 2015. Hermann Export AS påsto seg frifunnet.
- (10) I dom 7. juli 2017 dømte tingretten Hermann Export AS til å betale hele beløpet som kommunen hadde krevd. Tingrettens dom har slik domsslutning:
- 1. Hermann Export AS dømmes til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale 966 700 – nihundreogsekstisekstusensjuhundre – kroner til Måsøy kommune/Måsøy Industriendom KF, med tillegg av lovens rente av 81 500 – åttientusenfemhundre – kroner fra 1. januar 2014, av 432 575 – firehundreogtrettitotusenfemhundreogsyttifem – kroner fra 1. januar 2015, av 37 600 – trettisjutusensekshundre – kroner fra 10. juni 2015, av 14 821 – fjortentusenåttehundreogtjueen – kroner fra 20. juli 2015, av 45 120 førtifemtusenettthundreogtjue – kroner fra 26. januar og for det øvrige beløp fra 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen. Rentene løper til betaling skjer.**
  - 2. Hermann Export AS dømmes til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale lovens rente av 275 207 – tohundreogsyttifemtusentohundreogsjue – kroner fra 1. januar 2015 til 2. februar 2017 til Måsøy kommune/Måsøy Industriendom KF.**
  - 3. Hermann Export AS dømmes til å erstatte Måsøy kommunes/Måsøy Industriendoms saksomkostninger med 328 052 – trehundreogtjueåttetusenogfemtito – kroner, med tillegg av lovens rente fra forfall til betaling skjer."**

- (11) Selskapet anket til Hålogaland lagmannsrett, som avsa dom 16. mars 2018 med denne domsslutningen:
- "1. **Hermann Export AS betaler 787 522 – sjuhundreogåttisjutusenfemhundreogtjueto – kroner til Måsøy kommune v/Måsøy Industriendom KF.**
  2. **Hermann Export AS betaler forsinkelsesrenter av 150 000 kroner fra to uker etter forkynnelse av tingrettens dom, av 81 500 kroner fra 15.01.2014, av 431 890,90 kroner fra 15.01.2015, av 124 221 kroner fra 15.01.2016 til betaling skjer.**
  3. **Hermann Export AS betaler sakskostnader for lagmannsretten med 100 000 – hundretusen – kroner til Måsøy kommune v/Måsøy Industriendom KF.**
  4. **Hermann Export AS betaler sakskostnader for tingretten med 250 000 – tohundreogfemtitusen – kroner til Måsøy kommune v/Måsøy Industriendom KF.**
  5. **Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen."**
- (12) Lagmannsretten kom – under dissens – til at Måsøy Industriendom KS hadde rett til å inkludere i husleien sakskostnadene kommunen hadde pådratt seg i rettssaken fra 2015, men som den gangen ikke ble tilkjent. Mindretallet tolket avtalen annerledes, og kom til at disse kostnadene ikke kunne inkluderes i husleien. Dommen omfatter også noen andre poster, hvor kommunen fikk delvis medhold.
- (13) Hermann Export AS anket til Høyesterett over rettsanvendelsen, bevisbedømmelsen og saksbehandlingen. Som ny anførsel ble gjort gjeldende at de omtalte sakskostnadene ble rettskraftig avgjort i tingrettens dom 10. februar 2015.
- (14) Ved beslutning 17. august 2018 fremmet Høyesteretts ankeutvalg anken til behandling "for så vidt gjelder kravet om dekning av sakskostnader".
- (15) Den ankende part – *Hermann Export AS* – har i korte trekk gjort gjeldende:
- (16) Kravet på de aktuelle sakskostnadene ble rettskraftig avgjort i tingrettens dom 10. februar 2015. Kommunen kan ikke kreve de samme kostnadene dekket her, i en ny sak, selv om den anfører et nytt rettsgrunnlag. Kravet er det samme.
- (17) Leieavtalen punkt 4 må under enhver omstendighet tolkes slik at de omtalte sakskostnadene faller utenfor de kostnadene avtalen gir kommunen adgang til å inkludere i husleien. Eierkostnader faller utenfor. En annen forståelse av leieavtalen vil være i strid med avtaleloven § 36.
- (18) Hermann Export AS har nedlagt slik påstand:
- "Prinsipalt:**
Lagmannsrettens dom oppheves så langt anken er henvist og den henviste del avvises fra domstolene.
- Subsidiært:**
Hermann Export AS frifinnes så langt anken er henvist.

I alle tilfeller:

Hermann Export AS tilkjennes sakens omkostninger for alle instanser."

- (19) Ankemotparten – *Måsøy kommune* – har i korte trekk gjort gjeldende:
- (20) Ingen del av det husleiekravet som er fremsatt i denne saken, er rettskraftig avgjort. Det er ikke identitet mellom det sakskostnadskravet som ble avgjort etter reglene i tvisteloven kapittel 20 og det husleiekravet som fremsettes nå, selv om sakskostnadene inngår i beregningen av husleien.
- (21) Videre må leieavtalen punkt 4 forstås slik at sakskostnader som ikke er blitt dekket på annen måte, inngår som en helt naturlig driftskostnad. Dette følger av objektiv fortolkning av avtalen. Avtaleloven § 36 er ikke anvendelig i en sak som den foreliggende.
- (22) Måsøy kommune har fremsatt denne påstanden:
- "1. Anken forkastes.
2. Måsøy kommune v/Måsøy Industrieiendom KF tilkjennes saksomkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett."**
- (23) *Jeg er kommet til at anken fører frem og ser først på rettskraftspørsmålet.*
- (24) Spørsmålet er om tingrettens dom i 2015, der kommunen ikke nådde frem med sitt krav om å få tilkjent sakskostnader, har rettskraftsvirkninger slik at kommunen ikke kan fremme krav om leie som omfatter de samme kostnadene.
- (25) I tvisteloven § 19-15 tredje ledd heter det at "[r]etten skal avvise en ny sak mellom samme parter om et krav som er rettskraftig avgjort". Hva som skal anses som "et krav", beror på en totalvurdering. En oppsummering av momenter som etter gjeldende rett var relevante ved vurderingen er gjort i NOU 2001: 32 A Rett på sak, punkt 14.2.3.5.7:
- "Avgjørelsen av om man står overfor ett eller flere krav eller rettsforhold, vil måtte skje på grunnlag av en totalbedømmelse av flere forhold. Det viktigste momentet er nok om de rettsfølger som gjøres gjeldende er kvalitativt ulike. Om rettsfølgene er kvalitativt like, begge grunnlag munner for eksempel ut i et pengekrav, vil det være et viktig moment i hvilken utstrekning de kan kumuleres, det vil si gjøres gjeldende ved siden av hverandre. Kumulasjonsadgang tilsier at man står overfor flere krav. Krav som er alternative, slik at det ene utelukker det annet, vil lettere bli ansett for å utgjøre samme rettsforhold. Det er også et moment, om enn mindre viktig, hvorvidt det er vesensforskjell mellom de faktiske vilkårene som må foreligge for at kravet skal inntre. Endring av det rent rettslige grunnlaget for kravet innebærer på den annen side ikke at det skifter identitet. Et ytterligere moment er om de interesser rettsreglene tar sikte på å beskytte, i det vesentlige er de samme. Dessuten har tradisjonell oppfatning en viss vekt."**
- (26) På dette punktet ble gjeldende rett under tvistemålsloven videreført i tvisteloven, se Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) punkt 21.6.4. Sitatet er også gjengitt i HR-2018-1130-A avsnitt 23 som uttrykk for gjeldende rett.
- (27) I vår sak er det ikke tvilsomt at *rettsfølgene er kvalitativt like*. Både sakskostnadskravet og leiekravet er pengekrav, og det er de samme pengene som kreves dekket i begge tilfellene. Rettsfølgene er også *alternative* i den forstand at kommunen ikke kunne få dekket både sakskostnader i 2015-saken og i tillegg lagt på husleien for å dekke inn de samme

kostnadene. Hadde kommunen fått tilkjent sakskostnader i 2015-saken, ville ikke det samme beløpet kunne utgjort en kostnad etter leieavtalens punkt 4.

- (28) I sitatet jeg har gjengitt fra forarbeidene, trekkes disse momentene frem som de mest sentrale for å avgjøre om man står overfor ett eller flere krav. Isolert sett trekker momentene i retning av at det ble rettskraftig avgjort i 2015-saken at sakskostnadene ikke skulle dekkes av Hermann Export AS, og at rettskraften da er til hinder for at kommunen nå fremmer et krav om å få dekket det samme beløpet under leieavtalen.
- (29) Ser man på de øvrige punktene som er nevnt i forarbeidene, blir bildet mindre entydig. Når det gjelder momentet om det er *vesensforskjell mellom de faktiske vilkårene som må foreligge*, er det i begge sakene spørsmål om å dekke sakskostnader. Men i 2015-dommen berodde kommunens krav på en vurdering etter tvisteloven kapittel 20, det vil si om kommunen hadde vunnet saken fullt ut eller i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2 første og andre ledd, eller om kommunen hadde fått medhold av betydning jf. tvisteloven § 20-3. Dette er en helt annen vurdering enn om beløpet inngår i "utleiers dokumenterte årlige bruttokostnader tilknyttet Leieobjektet" etter leieavtalens punkt 4. Forskjellen på dette punktet er ikke bare en endring av "*det rent rettslige grunnlaget*", som det formuleres i NOUen. Kravet i den foreliggende saken bygger både på et annet faktum og et annet rettslig grunnlag enn sakskostnadskravet i 2015-dommen.
- (30) Heller ikke *interessen* som ligger bak henholdsvis tvistelovens regler om sakskostnader og leieavtalens punkt 4, er de samme. Tvistelovens kapittel 20 gir regler om fordelingen av sakskostnader blant annet ut fra vurderinger av hvem som har vunnet saken. Leieavtalens formål er å sikre at leietakeren dekker utleiers kostnader ved finansiering og drift av Tørkeriet. Også dette trekker i retning av at vi står overfor to rettsforhold, selv om det er den samme kostnaden som ligger i bunnen.
- (31) I NOU 2001: 32 A Rett på sak punkt 14.2.3.5.8 trekkes det frem eksempler fra ulike rettsområder som utdyper og nyanserer det generelle utgangspunktet som er gitt i punkt 14.2.3.5.7. En rekke tilfeller som etter mitt syn må anses som mer nærstående enn de to kravene i vår sak, er likevel ansett som forskjellige rettsforhold. For eksempel er det nevnt at oppsigelse og avskjed i arbeidsforhold anses som to forskjellige rettsforhold, til tross for at begge bringer det samme arbeidsforholdet til opphør.
- (32) Samtidig synes det gjennomgående å være slik at de tilfellene som anses som samme rettsforhold, ligger nærmere hverandre enn de to kravene i vår sak. Det nevnes flere eksempler på at et rettsforhold ikke endrer identitet avhengig av grunnlaget kravet fremmes på. For eksempel vil alle ansvarsgrunnlag for krav om erstatning for samme skade være rettskraftig avgjort ved en dom som bare har tatt stilling til ett ansvarsgrunnlag. Tilsvarende vil alle påstandsgrunnlag for et krav om ugyldighet i utgangspunktet være rettskraftig avgjort i en sak om ugyldighet. Dette er i tråd med utgangspunktet om at rettskrav som har kvalitativt like følger og er alternative skal anses som samme krav. Disse eksemplene – forskjellige erstatningsgrunnlag og forskjellige grunnlag for ugyldighet – har likevel tilknytning til det samme rettsinstituttet, henholdsvis erstatning og ugyldighet. Det er da nærliggende at alle grunnlag som vil bli påberopt, tas med i én sak. Prosessøkonomiske hensyn taler med tyngde for at alle grunnlagene for den samme rettsfølgen blir rettskraftig avgjort.

- (33) Tilsvarende gjelder for tilfellet som var oppe i Rt-1994-1370. Der hadde parten som fikk medhold i den første saken nedlagt påstand om sakskostnader, men hadde ikke tatt med forsinkelsesrente på beløpet. Sakskostnader ble tilkjent som krevet. I et senere søksmål ble det fremmet krav om morarenter på sakskostnadskravet. Som grunnlag ble det vist til morarenteloven og alminnelig erstatningsrett. Høyesterett kom til at morarentekravet var rettskraftig avgjort ved den første dommen. Jeg bemerker at sakskostnadskravet og rentekravet utgjorde forskjellige beløp og var kumulative. De to kravene hadde likevel slik nærhet at det var rimelig at de ble behandlet som samme rettsforhold.
- (34) Kravene i vår sak – om sakskostnader og leiebetaling – har ingen slik indre nærhet. Tvert imot dreier det seg om to svært forskjellige regelsett med forskjellige formål. Det er både forskjellige rettslige og faktiske forutsetninger for at kravene kan vinne frem. Det kan da ikke være avgjørende at det er det samme pengekravet som er underliggende for begge kravene.
- (35) Hva som skal anses som samme krav, beror som nevnt på en totalvurdering hvor det overordnede temaet er hvor mye kravet i det nye søksmålet – faktisk og rettslig – skiller seg fra kravet i den første saken. Sentrale momenter vil være om det er "vesensforskjeller mellom de rettslige betingelsene for kravene" og om "de faktiske grunnlag for kravene er vesensforskjellig", jf. Jens Edvin A. Skoghøy, *Tvisteløsning*, 3. utgave side 1081. Jeg mener det er vesensforskjeller både i de faktiske og rettslige grunnlagene for kravene som vurderes i saken her.
- (36) Domsslutningen i 2015-saken – om at partene skulle bære sine egne sakskostnader – gir isolert sett en forventning om at kommunen ikke kan fremme ny sak for å få dekket de samme kostnadene. Videre la tingretten til grunn at Måsøy kommunes juridiske utgifter, også kostnader i forbindelse med tvisten mot Hermann Export, var en driftskostnad som den kunne kreve dekket av Hermann Export i tråd med avtalen. Samtidig er det klart at tingretten i 2015 ikke vurderte om de ikke tilkjente sakskostnadene kunne inkluderes i leien.
- (37) Det var heller ikke noen nærliggende foranledning for kommunen som saksøkt i saken å fremme subsidiært krav etter tvisteloven § 15-1 andre ledd om å få dekket sakskostnader som en del av leien, hvis kravet om å få tilkjent sakskostnader etter tvistelovens regler ikke skulle nå frem.
- (38) Samlet sett mener jeg det ikke er slik nærhet mellom sakskostnadskravet og leiekravet at de utgjør samme rettsforhold. Min konklusjon er dermed at det ikke er grunnlag for å avvise kravet om å få sakskostnadene fra 2015-saken dekket gjennom leien.
- (39) Jeg går så over til å vurdere den ankende parts subsidiære påstand; om sakskostnadene kommunen pådro seg i rettssaken i 2015, kan kreves dekket gjennom husleien.
- (40) Leiesummen er regulert i avtalens punkt 4, som lyder:

"Leiesummen per år skal settes lik utleiers dokumenterte årlige bruttokostnader tilknyttet Leieobjektet, herunder kapitalkostnader (renter og avdrag), utleiers normale og faktiske driftsutgifter i anledning leieobjektet, utgifter til regnskap, revisjon, vedlikehold, daglig leder og styre etc.

Utleier forplikter seg til å holde utgiftene på et minimumsnivå. Dersom Utleier også driver annen virksomhet, så skal utgiftene ved den enkelte virksomhet føres på separate kontoer, og Leietaker skal kun være ansvarlig for de av utgiftene som kan tilbakeføres til anskaffelsen og driften av Leieobjektet.

Leiesummen betales kvartalsvis til utleiers konto nr. [...] og forfaller til betaling den 20. i hver måned."

- (41) Avtalebestemmelsen må leses i lys av partenes felles forutsetning om at det kommunale foretaket skulle få dekket alle kostnadene ved byggingen og driften av bygget. Dette kan i utgangspunktet tilsi en vid forståelse av bestemmelsen.
- (42) Utgangspunktet er altså at "utleiers dokumenterte årlige bruttokostnader tilknyttet Leieobjektet" skal dekkes gjennom leien. Leieobjektet er definert i avtalens punkt to. Det omfatter blant annet klippfisktørkeriet, et kjølerom, utomhus anlegg og parkeringsareal. Bestemmelsen avgrenser mot kostnader som ikke har den nødvendige tilknytningen til disse anleggene og arealene.
- (43) I tråd med avtalens forutsetning spesifiseres det videre at utleiers "kapitalkostnader (renter og avdrag)" skal inngå i leien. I tillegg fremgår det at begrepet "dokumenterte årlige bruttokostnader" omfatter "utleiers normale og faktiske driftsutgifter i anledning leieobjektet". Dette eksemplifiseres videre ved opplisting av utgifter til "regnskap, revisjon, vedlikehold, daglig leder og styre etc." Denne listen er ikke uttømmende. Det fremgår både av at oppregningen starter med ordet "herunder" og at den avsluttes med forkortelsen "etc."
- (44) Jeg finner det utvilsomt at juridiske utgifter etter omstendighetene vil kunne være "normale ... driftsutgifter" på linje med "utgifter til regnskap, revisjon, ... daglig leder og styre etc." Det må gjelde selv om kostnadene pådras som følge av rettslige uklarheter i leieavtalen mellom partene. Behovet for rettsavklaring må imidlertid være knyttet til "Leieobjektet". Det ligger videre en begrensning i at utgiftene må holde seg på et minimumsnivå, jf. avtalen punkt 4 andre ledd første setning.
- (45) I dette tilfellet dreier det seg imidlertid om en spesiell juridisk kostnad, nemlig kostnader knyttet til en tvist mellom partene i leieavtalen og hvor retten har bestemt at kostnaden *ikke* skal dekkes av leietakeren. Det er ikke anført at partene hadde noen felles forståelse da avtalen ble inngått om at denne typen kostnad skulle inngå i leien.
- (46) Selv med mitt utgangspunkt om at avtalen må tolkes vidt, fremstår det som ekstraordinært om kommunen skulle kunne komme rundt rettens sakskostnadsavgjørelse ved å kreve kostnaden dekket gjennom leien. Det måtte i så fall vært inngått en mer eksplisitt avtale om en såpass særegen kostnad skulle inngå i leien. I mangel av en slik mer eksplisitt avtale er jeg blitt stående ved at det kommunale foretaket ikke kan kreve denne kostnaden dekket av Hermann Export AS.
- (47) Hermann Export AS får dermed medhold i sin subsidiære påstand. Med dette resultatet går jeg ikke inn på anførselene i tilknytning til avtaleloven § 36.
- (48) Når det gjelder sakskostnader, har Hermann Export AS vunnet saken i Høyesterett og har i utgangspunktet krav på å få tilkjent sakskostnader for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-2. Det var imidlertid god grunn til å få prøvd spørsmålene som har vært behandlet i

Høyesterett, jf. § 20-2 tredje ledd bokstav a, og jeg mener det er rimelig at ankemotparten fritas for erstatningsansvar for disse kostnadene.

- (49) Slik saken sto for lagmannsretten, medfører Høyesteretts resultat at ingen av partene har vunnet saken fullt ut. Sakskostnadene for denne delen av saken må eventuelt avgjøres etter en nærmere vurdering etter § 20-3. Jeg finner ikke grunn til å gå inn i denne vurderingen fordi det uansett ikke foreligger tungtveiende grunner som tilsier at sakskostnader bør tilkjennes. Sakskostnader tilkjennes derfor ikke for noen instans.
- (50) For å avklare den tvil som måtte foreligge, innebærer mitt resultat at Måsøy Industrieiendom KF ikke kan kreve kostnadene i forbindelse med denne saken dekket under leieavtalens punkt 4.
- (51) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Hermann Export AS frifinnes så langt anken er henvist.
  2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.
- (52) Dommer **Falch**: Jeg har kommet til at sakskostnadskravet ble rettskraftig avgjort i dommen fra 2015.
- (53) Tvisteloven § 20-1 andre ledd fastsetter at erstatning for sakskostnader etter kapitlet bare kan kreves "når det er bestemt eller avtalt". Mitt syn er at det her angis alternative påstandsgrunnlag for det samme sakskostnadskravet.
- (54) Som førstvoterende har fremhevet, skal avgjørelsen av om man står overfor ett eller flere "krav" etter § 19-15 tredje ledd, skje på grunnlag av en totalbedømmelse. I dette tilfellet har kommunen to ganger krevd dekket av Hermann Export AS de samme pådratte sakskostnadene. Forskjellen er at første gang, i 2015, bygget kravet på tvistelovens kapittel 20, mens det denne gangen bygger på partenes avtale, en avtale som kunne vært påberopt allerede i 2015. I et slikt tilfelle mener jeg at kravets identitet er i behold, selv om påstandsgrunnlaget er endret.
- (55) To ulike påstandsgrunnlag for et erstatningskrav vil som regel aktualisere ulikt faktum. Typisk vil andre omstendigheter være relevante dersom kravet bygger på avtale enn om det bygger på deklarasjonslov. Mitt utgangspunkt er likevel at erstatningskravet forblir det samme i begge tilfeller, så lenge den begivenhet som utløser kravet – her selve pådraget av sakskostnadene – er den samme under begge påstandsgrunnlag.
- (56) For min del finner jeg støtte for dette i Rt-1994-1370, som knytter seg til den gamle tvistemålsloven § 179. Der var morarenter på et sakskostnadskrav ikke krevd i første sak, noe som den gangen var nødvendig. De ble krevd i nytt søksmål, da på grunnlag av morarenteloven og alminnelig erstatningsrett. Kravet ble avvist, og Høyesteretts kjæremålsutvalg uttalte at sakskostnadsavgjørelsen "uttømmende fastsetter hvilke omkostninger som skal dekkes". Kravet kunne med andre ord ikke reises på nytt på et annet grunnlag. Jeg kan ikke se at dette ble endret i tvisteloven.

- (57) Jeg mener at mitt standpunkt også støttes av reelle hensyn. Det er ikke grunn til å tillate gjentakende rettssaker om de samme sakskostnadene. Den part som mener å ha flere grunnlag for kravet, har oppfordring til å ta med alle første gang, og motparten bør kunne regne med at kravet da blir endelig avgjort. Avgjørelsen treffes også vanligvis best i den dommen sakskostnadene knytter seg til.
- (58) Det som i dette tilfellet kan volde noe tvil, er – som førstvoterende peker på – at tvistelovens sakskostnadsregler og leieavtalen ivaretar ulike interesser. Mitt syn er imidlertid at det her ikke er grunn til å sondre mellom ulike avtaler, med det resultat at noen avtaler, men ikke alle, kan påberopes i en ny rettstvist. En slik sontring vil måtte bero på skjønnsmessige kriterier, som gir usikre resultater.
- (59) Jeg stemmer derfor for at kravet om dekning av de sakskostnadene som er henvist til behandling i Høyesterett, avvises fra domstolene.
- (60) Fordi jeg her er i mindretall, skal jeg ta del i avgjørelsen av de realitetsspørsmålene saken reiser, jf. tvisteloven § 19-3 tredje ledd tredje punktum. Her kan jeg i det vesentlige og i resultatet slutte meg til førstvoterende.
- (61) Dommer **Normann:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med annenvoterende, dommer Falch.
- (62) Dommer **Møse:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Webster.
- (63) Dommar **Utgård:** Det same.
- (64) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Hermann Export AS frifinnes så langt anken er henvist.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

Riktig utskrift bekreftes: